

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД, ТЕРИТОРІЙ
ТА ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

пр-т Перемоги, 14, м. Київ, 01135, Україна
тел...: (+38 044) 351-40-96, 351-40-35, 351-40-01, факс тел...: (+38 044) 351-48-45
www.mtu.gov.ua, код ЄДРПОУ 37472062

Національне агентство з питань
запобігання корупції

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України розглянуло проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки» (далі – проект Антикорупційної програми), який надійшов листом Національного агентства з питань запобігання корупції від 27.11.2022 № 10-05/24165-22, та погоджує його із зауваженнями з огляду на таке.

Як вбачається зі змісту проекту Антикорупційної програми, він містить розділ «2.5. Будівництво, земельні відносини та інфраструктура».

1. Насамперед слід зазначити, що під час визначення проблем, які виникають в процесі будівництва, недостатньо проаналізовано зазначену сферу діяльності та не враховано, зокрема, наявність проблемних питань, які виникають під час надання адміністративних послуг у будівництві.

Так, відповідно до положень частини першої статті 34 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» (далі – Закон) замовник має право виконувати будівельні роботи після, зокрема, подання замовником повідомлення про початок виконання будівельних робіт відповідному органу державного архітектурно-будівельного контролю - щодо об'єктів будівництва, які за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з незначними наслідками (СС1), та щодо об'єктів, будівництво яких здійснюється на підставі будівельного паспорта та які не потребують отримання дозволу на виконання будівельних робіт згідно з переліком об'єктів будівництва, затвердженим Кабінетом Міністрів України. Форма повідомлення про початок виконання будівельних робіт та порядок його подання визначаються Кабінетом Міністрів України.

Частиною першою статті 35 Закону передбачено, що після набуття права на земельну ділянку та відповідно до її цільового призначення замовник може виконувати підготовчі роботи, визначені будівельними нормами і правилами, з

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E10400000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій
та інфраструктури України

210/09/10-23 від 07.01.2023

повідомленням органу державного архітектурно-будівельного контролю. Форма повідомлення про початок виконання підготовчих робіт, порядок його подання, форма повідомлення про зміну даних у поданому повідомленні визначаються Кабінетом Міністрів України.

Порядок виконання підготовчих та будівельних робіт, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 466 (далі – Порядок № 466).

Відповідно до пункту 4¹ Порядку № 466 документи, що надають право на виконання підготовчих та будівельних робіт, подаються за вибором замовника до відповідного органу державного архітектурно-будівельного контролю особисто через центр надання адміністративних послуг або через електронний кабінет шляхом подання засобами програмного забезпечення Єдиного державного веб-порталу електронних послуг або заповнюються та надсилаються рекомендованим листом з описом вкладення до центру надання адміністративних послуг.

Центри надання адміністративних послуг під час прийняття документів у замовників, адміністратори центрів надання адміністративних послуг через кабінет на Порталі Дія або електронний кабінет користувача створюють заявку з накладенням електронного підпису, завантажують до кабінету шляхом сканування документи, що подані заявником, та надсилають до відповідного органу державного архітектурно-будівельного контролю.

В подальшому посадова особа органу державного архітектурно-будівельного контролю здійснює внесення відповідних відомостей з паперових носіїв до Реєстру будівельної діяльності (пункт 13 Порядку № 466).

При цьому, під час внесення відомостей з паперових носіїв до Реєстру будівельної діяльності виникає проблема, яка призводить до повернення документів центру надання адміністративних послуг через те, що подані на паперових носіях відомості можуть бути не повні чи недостовірні (наприклад, помилково або не зазначено реєстраційний номер облікової картки платника податку, паспортних даних тощо), що в подальшому унеможлиблює внесення відомостей до Реєстру будівельної діяльності у зв'язку з блокуванням електронною системою у встановленому постановою Кабінету Міністрів України від 23.06.2021 № 681 порядку такої можливості.

При цьому звертаємо увагу, що під час подання документів в електронній формі така проблема не виникає, оскільки під час заповнення замовником всіх обов'язкових даних форм (полів) програмними засобами електронної системи автоматично проводиться аналіз поданих/внесених даних щодо їх повноти, формату, логічності та достовірності. Та у разі не зазначення обов'язкових не повних/недостовірних даних блокується сама можливість подання документів поки такі дані не будуть зазначені.

Разом з тим законодавством не передбачено обов'язку адміністратора центру надання адміністративних послуг перевіряти повноту та достовірність

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій
та інфраструктури України

210/09/10-23 від 07.01.2023

поданих замовником відомостей, які містяться у паперових носіях, а передбачено лише сканування та передачу документів до органу державного архітектурно-будівельного контролю, що, в подальшому, призводить до повернення таких документів на доопрацювання центру надання адміністративних послуг, який надіслав документи.

Для вирішення даної проблеми пропонуємо на законодавчому рівні встановити обов'язок адміністратора центру надання адміністративних послуг при отриманні документів від замовника у паперовій формі самостійно вносити відомості в Реєстр будівельної діяльності та у разі наявності не повної чи недостовірної інформації відразу повідомляти замовника про виявлені недоліки.

2. Пунктами 2.5.1.2.5., 2.5.1.3.5., 2.5.1.4.5. «Найменування та зміст заходу» проекту Антикорупційної програми передбачається, зокрема, запровадження можливості *автоматичного формування* за онлайн запитом через платформу Єдиного електронного містобудівного кадастру *містобудівних умов і обмежень*.

Підтримуючи таку ініціативу, а також з метою виключення корупційних чинників під час видачі дозволу на виконання будівельних робіт, вважаємо за доцільне поряд із запровадженням механізму автоматичного формування містобудівних умов та обмежень також впровадження автоматичної видачі дозволу на виконання будівельних робіт.

При цьому проектом Антикорупційної програми (пункт 2.5.3.3.1) в контексті боротьби з корупцією пропонується покласти на посадову особу органу архітектурно-будівельного контролю обов'язок щодо повної перевірки документів, що подаються на розгляд для отримання дозвільних документів, а відтак посилення ролі та відповідальності такої особи.

Цілком підтримуючи необхідність посилення відповідальності посадових осіб та інших учасників будівництва, вважаємо, що таке нововведення щодо повної перевірки документів навпаки призведе до посилення корупційних ризиків під час видання дозвільних документів.

Проте, виходячи з найкращих світових практик, таку перевірку може бути здійснено автоматично програмними засобами електронної системи у найкоротший строк відповідно до чітко визначених алгоритмів, що унеможливить факти недобросовісного виконання посадовими особами органу державного архітектурно-будівельного контролю такої перевірки чи з корупційного мотиву чи з мотиву неналежного виконання посадових обов'язків.

Тому вважаємо за доцільне автоматизувати видачу дозволу на виконання будівельних робіт, одночасно посиливши на законодавчому рівні відповідальність осіб, що здійснюють проектування об'єкту будівництва та експертизу проектів будівництва.

3. В контексті проекту Антикорупційної програми вважаємо за необхідне звернути увагу на наявну проблему, яка полягає у відсутності ефективних механізмів оскарження рішень органів державного архітектурно-будівельного контролю, в тому числі в адміністративному порядку щодо відмови у видачі чи

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій
та інфраструктури України

210/09/10-23 від 07.01.2023

анулювання (скасування) документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів.

Відповідно до положень статті 6 Закону до органів державного архітектурно-будівельного контролю належать:

структурні підрозділи з питань державного архітектурно-будівельного контролю Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій;

виконавчі органи з питань державного архітектурно-будівельного контролю сільських, селищних, міських рад.

Органом державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду (ДІАМ).

В силу положень статей 6, 7 та пункту 9¹ «Прикінцеві положення» Закону наразі визначено перелік органів державного архітектурно-будівельного контролю при виконавчих органах з питань державного архітектурно-будівельного контролю сільських, селищних, міських рад, яким делеговано повноваження у здійсненні дозвільних та реєстраційних функцій щодо об'єктів будівництва, що за класом наслідків належать до об'єктів з незначними (СС1) та середніми (СС2) наслідками.

При цьому непоодинокими випадками є прийняття такими органами необґрунтованих рішень про відмову у видачі документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів. Проте наразі відсутній ефективний механізм оскарження зазначених рішень про відмову у видачі відповідних документів і загалом вирішення порушеної проблеми. До того ж варто зауважити, що повноваження органів державного архітектурно-будівельного контролю щодо об'єктів будівництва, що за класом наслідків належать до об'єктів з незначними (СС1) та середніми (СС2) наслідками, здійснюють виключно виконавчі органи з питань державного архітектурно-будівельного контролю сільських, селищних, міських рад, яким делеговано відповідні повноваження.

Тоді як запропоновані статтею 39 Закону, Порядком 466, Порядку прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 461 (далі – Порядок № 461), механізми щодо порядку оскарження рішень органів архітектурно-будівельного контролю, та які передбачають за результатами розгляду прийняття рішення про зобов'язання щодо повторного розгляду органом державного архітектурно-будівельного контролю поданих замовником документів, навіть при умові обґрунтування центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, необхідності повторного розгляду поданих документів, не гарантують виконання органом архітектурно-будівельного контролю відповідного рішення та ефективного вирішення даного питання.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій
та інфраструктури України

210/09/10-23 від 07.01.2023

Так, наразі рішення про видачу або анулювання дозволу на виконання будівельних робіт може бути розглянуто у порядку нагляду центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду (без права видачі дозволу), або оскаржено до суду (абзац дев'ятий частини четвертої статті 37 Закону).

Рішення про реєстрацію або повернення декларації про готовність об'єкта до експлуатації може бути розглянуто у порядку нагляду центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду (без права реєстрації декларації), або оскаржено до суду (абзац другий частини шостої статті 39 Закону).

Рішення про відмову у видачі сертифіката може бути розглянуто у порядку нагляду центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду (без права видачі сертифіката), або оскаржено до суду (частина сьома статті 39 Закону).

При цьому за результатами розгляду ДІАМ приймає рішення про задоволення скарги та зобов'язання щодо повторного розгляду органом державного архітектурно-будівельного контролю поданих замовником документів або про відмову в задоволенні скарги (пункт 32 Порядку 466).

Зазначене положення кореспондується з пунктами 21, 28 Порядку № 461.

З огляду на викладене, вважаємо за доцільне запровадження ефективної процедури адміністративного оскарження рішень з можливістю скасування центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, рішень про відмову органу архітектурно-будівельного контролю у видачі дозвільного документа/сертифіката та видачі за результатами такого оскарження дозвільного документа/сертифіката або запровадити можливість альтернативної подачі замовником документів або до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, або до інших органів державного архітектурно-будівельного контролю.

Віце-прем'єр-міністр з відновлення
України – Міністр

Олександр КУБРАКОВ

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кубраков Олександр Миколайович
Сертифікат 26B2648ADD3032E10400000662432009F5CAD00
Дійсний з 06.12.2022 0:00:00 по 05.12.2024 23:59:59

Міністерство розвитку громад, територій
та інфраструктури України

210/09/10-23 від 07.01.2023